

Møde i Uddannelsesudvalget – Læreruddannelsen i VIA

Mødested

ZOOM

Mødetidspunkt

2. februar 2022
Kl. 14.00-16.00

Deltagere

Skolechef Thomas Born Smidt, Silkeborg Kommune (Deltager fra kl. 15.30)

Børn & unge-chef Stefan Møller Christiansen, Aarhus Kommune

Rektor Peter Damgaard Lunde, Holstebro Gymnasium og HF

Lektor, Ph.d. Frans Ørsted Andersen, Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet

Instituteder Per Krogh Hansen, Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet

Pædagogisk leder Claus Grambo Larsen, formand Aarhus Skolelederforening

Skoleleder Kristian Dissing Olesen, Vestre Skole i Silkeborg.

Direktør Susanne Ebdrup, Børn & Unge, Holstebro Kommune

Lærer Frederik Røgen Noesgaard, Danmarks Lærerforening

Næstformand Søren H. Hansen, Aarhus Lærerforening

Underviser Tina Kjær, Læreruddannelsen Skive

Underviser Michael Vogt, Læreruddannelsen Aarhus

Studerende Pernille Thougard Paulsen, Læreruddannelsen Silkeborg

Studerende Lise Kruchov Rachlitz, Læreruddannelsen i Skive

Studerende NN, Læreruddannelsen Nørre Nisum

Studerende Kathrine Bachmann Salling, Læreruddannelsen Aarhus

Uddannelsesleder Svend Thorhauge, Læreruddannelsen Aarhus

Uddannelsesleder Lars Ustrup, Læreruddannelsen Silkeborg

Uddannelsesleder Majbritt Breum Nielsen, Læreruddannelsen og hf Nørre Nisum

Uddannelsesleder Lise Nygaard Markussen, Læreruddannelsen Skive

Uddannelsesleder Torben Kirkegaard, EVU

Pædagogisk leder Kim Egeskov Læreruddannelsen i Aarhus

Elsebeth Jensen

Henning Westphael

Gæst under punkt 4

Docent Line Møller Daugaard

Afbud

Majbritt Breum Nielsen, Frederik Røgen Noesgaard, Susanne Ebdrup, Frans Ørsted Andersen, Kristian Dissing Olesen, Pernille Thougard Paulsen

REFERAT

Mødeleder:

Stefan Møller Christiansen

Referent:

Henning Westphael

Dato: 02-02-2022

J.nr.: D22-7507384

Ref.: HEWE

1/7

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden og kort opfølgning på referat
2. Orientering v/ udvalgets medlemmer
3. Status ift. revision af læreruddannelsen – med særligt fokus på Lærerens Grundfaglighed
4. Sprogligt boost i tysk og fransk
5. Ny rapport om musikfagets status i region Midtjylland
6. Møder i 2022
7. Evt.

14.00-14.05

Punkt 1 – Godkendelse af dagsorden og kort opfølgning på referat

Sagsansvarlig: SMC

Journalnr.:

Bilag

Bilag 1 - Referat uddannelsesudvalgsmøde 15122021.pdf

Sagsfremstilling

Dagsorden ønskes godkendt.

Referat

Referatet blev godkendt uden yderligere bemærkninger.

14.05-14.15

Punkt 2 – Orientering v/ udvalgets medlemmer

Sagsansvarlig: SMC

Journalnr.:

Bilag

Bilag 2 - Indstilling vedr. oprettelse af uddannelsesudvalg for Læreruddannelsen 2022-2026.docx

Sagsfremstilling

Kort orientering v/ udvalgets medlemmer:

EJ orienterer om VIA's nyligt indsendte institutionsplan ift. udflytning af uddannelser.

Orientering om indstilling af sammensætning af Uddannelsesudvalg fra 2022.

Indstilling

Orienteringerne tages til efterretning.

Referat

Stefan Møller Christiansen:

Hver gang vi får et nyt byråd, så fylder overlevering og orientering meget. Der er en række 'vilde' problemer at tage fat på. Et par eksempler på dem er

- Bæredygtighed og klima
- Rekruttering til velfærdsarbejde særligt indenfor ældrepleje, skole og daginstitutioner
- Udvikling af bydelene
- Samt en del flere

Vi arbejder på, at skabe en forståelse for problemerne og at der ikke er nogle lette løsninger. Det dur fx ikke i en overbudspolitik at sige, vi skal have flere lærere eller pædagoger, for måske er det ikke muligt at rekruttere disse. Det kan siges på den måde, at vi har løst 80% af problemerne, men det er de lette problemer. Nu har vi de 20% svære problemer tilbage.

En anden ting, der har fyldt indenfor skoleområdet, er at vi nu er fuldt åbne på skoler og daginstitutioner, men det er sket samtidig med, at vi har mange syge som følge af Covid-19, så vi skal have det hele til at hænge sammen. Nu har vi fokus på, hvordan vi kan komme videre med den fulde åbning af skolerne.

Elsebeth Jensen:

VIA indsendte i sidste måned sin institutionsplan (Link her: <https://www.via.dk/om-via/presse/nyheder-2022/via-er-klar-til-nye-uddannelsesudbud-ekstra-studiepladser-og-udflytning-af-pladser-fra-aarhus>)

og nu skal ministeriet så samle og behandle alle de indkomne planer fra de videregående uddannelser og på den baggrund lave en samlet plan for sektoren. For læreruddannelsen er forslaget at der nedlægges 35 pladser i Aarhus i 2023 og der samtidig oprettes 35 studiepladser som en filial i Horsens med tilknytning til Læreruddannelsen i Silkeborg. Om forslaget vedr. uddannelsesfilial i Horsens går igennem, ved vi først med sektorplanen, men vi kommer til at nedlægge de 35 pladser i Aarhus.

Samtidig arbejder vi på at få flere studerende til at søge ind i Skive, Silkeborg og Nørre Nisum gennem de forskellige profiler, der er udviklet de tre steder. Profiler vi tidligere har præsenteret i uddannelsesudvalget.

Uddannelsesudvalget skal genbesættes her i 2022 og som det kan ses af bilaget, så har vores forslag til sammensætningen få ændringer fra den nuværende sammensætning. Det er præciseret, at de to repræsentanter fra de adgangsgivende uddannelser skal være en repræsentant fra STX og en repræsentant fra HF. Vi har et ønske om at have en repræsentant fra FoU som tilfornet ud over uddannelseslederne, uddannelsesdekan og en repræsentant fra efter- og videreuddannelsen. Samtidig er efter- og videreuddannelsen indenfor de pædagogiske områder på pædagogisk diplomuddannelse og akademiuddannelse kommet ind som uddannelser dette uddannelsesudvalg skal behandle (se bilag).

Henning Westphael:

Det har været drøftet om uddannelsesudvalget skal udvides (igen) til, at der er en underviserrepræsentant fra alle fire udbudssteder og ikke kun som nu to repræsentanter. I lov om professionshøjskoler står der, at der skal være to underviserrepræsentanter, så på det grundlag, er det ikke muligt.

14.15-15.00

Punkt 3 – Status ift. revision af Læreruddannelsen med særligt fokus på Lærerens Grundfaglighed

Sagsansvarlig: EJ/Alle

Journalnr.:

Bilag

Bilag 3 - Løsningsforslag til en nytænkt læreruddannelse - [her](#)

Sagsfremstilling

De politiske forhandlinger om Udviklingsgruppens forslag til revision af læreruddannelsen er gået i gang med et møde i forligskredsen d. 20. januar. Det som indtil videre har fyldt i den offentlige debat er primært en diskussion omkring det pædagogiske område i læreruddannelsen – kaldet Lærerens Grundfaglighed. EJ orienterer om, hvordan dette område er tænkt og hvad der aktuelt fylder i debatten herom.

Gruppedrøftelser på baggrund heraf med fokus på, hvad udvalget finder vigtigt at prioritere.

Indstilling

Udvalget giver nogle anbefalinger til vigtige prioriteringer ift. dette område.

Referat

Elsebeth Jensen:

Arbejdsgruppen afleverede deres rapport i oktober og nu pågår de politiske forhandlinger. Der er i uddannelses- og forskningsudvalget aftalt fire temamøder i løbet af januar og februar. (Elsebeth Jensen deltager i mødet d. 4. februar) samt en åben høring om almen dannelse. Denne høring er optaget og kan findes her: <https://www.ft.dk/aktuelt/webtv/video/20211/ufu/tv.7602.aspx?as=1#player>

Ministeren arbejder på, at forhandlingerne bliver færdige tidstnok til at uddannelsen kan starte i august 2022, men vil samtidigt også give den nødvendige tid til processen. Vi har fra Ledernetværket sagt, at hvis ikke den politiske proces er klar midt i marts, bliver det meget svært at nå til august.

Der er aftalt et økonomisk løft på 125 millioner til læreruddannelsen. Professionshøjskolerne har lavet en beregning, der viser at det økonomiske behov er 200 millioner. 100 millioner til mere undervisning og 100 millioner til øget praktik og praksissamarbejde. Vi håber stadigvæk på, at politikerne finder de sidste millioner fx

gennem forliget "Danmark kan mere et", hvor der er afsat midler til velfærdsuddannelserne. Der er bevilliget 65 mio. kr. i år, så der vil ske ændringer allerede fra august 2022. Der er forskellige muligheder, som diskuteres nu: kunne man ændre lidt på den kommende 1. årgangs undervisning, så de lettere vil kunne flyttes over på en ny læreruddannelse på deres 2. år, hvis ikke vi får en ny læreruddannelsen til august. Der kunne også arbejdes med, at 2. til 4. årgang fik flere timer til træne-øve og eller flere ressourcer til praktik og praksissamarbejde.

Af alle de mange ændringer, der er foreslået fra arbejdsgruppens side, er det kun LG og særligt almen dannelse, der har fået en offentlig opmærksomhed. Arbejdsgruppen foreslår at ændre - eller gentænke KLM til to fag på hver 10 ECTS med hvert sit dannelsesaspekt: lærerens professionelle autoritet og skolen som dannelsesinstitution. I den nuværende uddannelse er KLM og almen dannelse på 10 ECTS samt i sammenhæng med andre fag, så det samlet set kommer op på mellem 12 og 20 ECTS de forskellige steder.

Det har givet anledning til særligt to spørgsmål: Forsvinder KLM (og dets indhold) ud af læreruddannelsen? Og er det et problem?

KLM kom som fag i 2007-reformen og blev til AD-KLM i 2013-reformen. Der har været et politisk ønske, at tænke skolen tættere ind i læreruddannelsen og det er derfor man har lavet faget skolen som dannelsesinstitution. Det er ikke tanken, at man skal have almen dannelse på læreruddannelsen på samme måde, som i gymnasiet. Vi skal på læreruddannelsen have det for øje, at man som lærer skal ud og medvirke til elevernes dannelse. Et af de centrale argumenter imod dette er, at det kan medvirke til en instrumentalisering af dannelsesbegrebet, hvilket er i modsætning til den almene dannelse, der forstås som fri. Men det grundlæggende spørgsmål, som faget skal svare på, er hvordan jeg på professionel vis varetager livet omkring skolen, som det bliver bragt ind i skolen? fx ved at en elev har mistet, en anden elev repræsenterer en radikal holdning mv.

Ud over de to fag er dannelse også skrevet ind i formålet for læreruddannelse og tænkes ind i alle fag. Men hvis vi skal have et fag på 20 ECTS, hvad er det så, der ikke skal være i den kommende læreruddannelse? Vi har kun de ECTS vi har.

Vi vil gerne have jer ud i en drøftelse af, hvordan I ser at dannelse skal indgå i en læreruddannelse?

Der drøftes i 15 minutter i breakout-rooms.

Korte pointer fra drøftelserne i grupper:

Michael Vogt: Vi skal være opmærksomme på, at almen dannelse ikke kun foregår i en special blok af læreruddannelsen. Det er noget, der er i alle fag. I naturfagene taler vi om naturfaglig handlekompetence, der er bredtfavnende og dermed er det jo også et perspektiv af den almene dannelse. Samtidig skal vi være opmærksom på, at kristendom som perspektiv på det alment dannende kan være ekskluderende til dels i modsætning til fx et naturvidenskabeligt perspektiv.

Stefan Møller Christiansen: Det var interessant, hvad et øget fokus på almen dannelse bliver på bekostning af. Hvilke elementer kan ryge ud? Er det forældresamarbejde, konfliktløsning ...?

Samtidig er det vigtigt at se den almene dannelse som en mulighed og et vigtigt supplement.

Per Krogh Hansen: Man kan se dannelse som mange forskellige ting fx æstetisk dannelse eller digital dannelse. Jeg kan godt frygte, at den almene dannelse i denne sammenhæng kun bliver til et spil Trivial Pursuite med viden om den kultur vi kommer fra. Pointen må være, at vi gennem en viden om hvor vi kommer fra, åbner os for andre kulturer. Jeg er enig i at forpligte alle fagene på den almene dannelse.

Søren H. Hansen: Når vi tager det op i DLF, hvilket vi for nyligt har gjort er der nærmest en definition pr. person i lokalet på hvad almen dannelse er. På mødet for nylig mellem DLF i de seks største byer drøftede vi dannelse og var ikke enige. Men vi så det alle som vigtigt, at også denne diskussion indeholder en afgrænsning af, hvad der er skolens opgave. Vi kan ikke udvide dannelsesbegrebet så det giver endnu flere opgaver i skolen.

Svend Thorhauge: Almen dannelse må have en rettethed mod skolen i dag, så de studerende er klædt på til den opgave de står med som nyuddannede. Der skal være et fælles fag for det almene knyttet sammen med en kundskabskæde, der er mere alment. Men jeg er bekymret over, at det er folketetinget, der skal bestemme over indholdet. Jeg ser gerne drøftelser og variation på tværs af de seks professionshøjskoler og måske også internt i VIA.

Kort Pause

15.10-15.35

Punkt 4 – Sprogligt boost i tysk og fransk

Bilag

Sagsfremstilling

Følgende blev udsendt fra Uddannelses- og Forskningsministeriet: Der er i december 2021 indgået en politisk forståelse om løft af tysk og fransk på de videregående uddannelser. Midlerne skal understøtte, at professionshøjskoler og universiteter over de næste tre år får styrkede muligheder for at afprøve forskellige tiltag for at løfte sprogområdet – konkret tysk og fransk på universiteterne og på læreruddannelsen samt sprog som tillægskompetence til andre fagligheder. Der afsættes 11 mio. kr. i tilskud til at styrke de praktiske sprogfærdigheder blandt lærerstuderende med tysk og/eller fransk som undervisningsfag. Midlerne kan bl.a. bruges på udvikling og udbud af ekstra curriculære sproglæringsforløb og etablering af samarbejder om praktikaftaler for de studerende i tysk- og fransktalende lande. Midlerne fordeles mellem Professionshøjskolerne pba. antallet af studenterårsværk på læreruddannelserne og gives som en del af de generelle driftstilskud, som institutionerne frit kan prioritere over.

På Læreruddannelsen i Aarhus har vi siden 2018 haft en sproglærerprofil, hvor vi netop har arbejdet med disse tiltag. Nu får vi muligheden for at udbrede dette arbejde til Læreruddannelsen i VIA.

Line Møller Daugaard giver en kort orientering om forsøget i Aarhus.

Indstilling

Forslag til hvordan vi i VIA kan arbejde med de ekstra midler til at styrke undervisningen i tysk og fransk.

Referat

Line Møller Daugaard gav et rids af den kontekst, som man kan se de ekstra midler til et sprogligt boost i tysk og fransk ind i med fokus på Region Midtjylland. Lines slides vedlægges referatet. Følgende rapporter er der linket i Line's oplæg:

<https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2021/filer/forstaelsestekst-loft-af-tysk-og-fransk-pa-de-videregaende-uddannelser.pdf>

https://ncff.dk/fileadmin/NCFF/Dokumenter/Sprogligt_boost_i_tysk_juni_2021.pdf

<https://www.rm.dk/siteassets/regional-udvikling/den-midtjyske-strategi-for-fremmedsprog.pdf>

<https://gymnasieskolen.dk/sprogcoaching-elever-motiveres-af-saette-egne-maal>

https://www.youtube.com/watch?v=bOXF-pRZ8il&ab_channel=StudieskolenK%C3%B8benhavn

Lise Nygaard Markussen: Det undrer mig, når man ser på tallene for de adgangsgivende eksaminer, at spansk ikke har samme fokus som tysk og fransk.

Line Møller Daugaard: Enig. Der findes et forsøg i folkeskolen med spansk som 3. fremmedsprog også på skoler i Region Midtjylland. Men det er ikke med stor succes.

Lise Nygaard Markussen: Det er også interessant med den positive respons på onlineundervisningen i fransk.

Line Møller Daugaard: Der er både affektive grunde til det og muligheden for mere diskret at finde hjælp til et ord på google. De studerende siger, at det opleves mere trygt med en skærm imellem dem, så de tør at sige mere og bruge sproget, selv om de ikke er helt sikre på om det er helt rigtigt, det de siger.

Kim Egeskov: Der er en særlig udfordring med fransk. Der er meget få studerende med mulighed for at tage fransk som undervisningsfag. Det gør, at der kommer for få ud i skolerne med fransk. Det betyder, der er få, der får mulighed for at få fransk og dermed også tager det i gymnasierne. Dvs. det er en ond cirkel og derfor skal vi gøre en kæmpe indsats for at få fokus på fransk som fag.

Line Møller Daugaard: Der er store forskelle på tværs af landet. Fransk er et storbyfænomen. Der er flere skoler med fransk i Aarhus end ude vest på og tilsvarende på Sjælland. Vi siger til de studerende, at når de vælger et lille sprog, så vælger de også at blive ambassadører for faget og prøve at få faget vist frem.

Torben Kirkegaard: I efter- og videreuddannelsen arbejder vi lige nu med en sprogvejlederuddannelse, med støtte fra A.P. Møllerfonden. Der bliver udviklet materialer, der dækker alle fire sprog og det hele foregår i et samarbejde mellem universitetet, professionshøjskolerne og nationalt videnscenter for fremmedsprog. Dette vil vi gerne udbrede kendskabet til, således det kommer ud til alle kommuner.

Kathrine Bachmann Salling: Som studerende kan man godt have en bekymring for, hvad man kan med faget som færdiguddannet. Man vil gerne vide, hvad man kan og så kan valget af fransk godt opleves som om jobmulighederne bliver mere usikre.

Svend Thorhauge: Vi må huske på at nok er fransk et lille fag, men det er et stort sprog.

Line Møller Daugaard: Ja og samtidig ligger der et element af almen dannelse i alle fire sprog.

Punkt 5 – Musikfagets status i Region Midtjylland

Sagsansvarlig: EJ/HEWE

Journalnr.:

Bilag

Bilag 5 - Link til analyserapport musikuddannelse i RM – [her](#)

Bilag 5.1 - Link til master i musikpædagogisk udvikling - [her](#)

Sagsfremstilling

Der er i Region Midtjylland gennemført en undersøgelse af musikfagets status bredt i regionen og på de forskellige uddannelsesstilbud.

Undersøgelsens konklusioner præsenteres og det nye tiltag: master i musikpædagogisk praksis præsenteres.

Indstilling

Det drøftes, hvad undersøgelsens resultater giver anledning til.

Referat

Henning Westphael og Elsebeth Jensen gav en kort opsummering af hhv. analyserapporten vedrørende musikuddannelse i Region Midtjylland og en præsentation af den nye master i musikpædagogik, som VIA har være med det. Slides er vedlagt referatet.

De centrale pointer er, at der mangler musiklærere i folkeskolen og en udbredelse af længerevarende partnerskaber mellem institutionerne fx mellem musikskoler og folkeskoler. Der er et stor behov for efter- og videreuddannelse og det er på den baggrund, at man har taget initiativ til at lave masteruddannelsen i musikpædagogisk udvikling. Mere information om master i musik, ansøgningsfrist 1. marts – opstart august 2022:

Master i Musikpædagogisk Udvikling

<https://rmc.dk/da/mmpu>

Uddannelsesansvarlig Astrid Elbek

astridelbek@rmc.dk

Tlf 51176452

Stefan Møller Christiansen: Det er et opmærksomhedspunkt i Aarhus kommune.

Thomas Born Smidt: Det er det på tilsvarende vis i Silkeborg. Jeg ser nogle klare paralleller til sprogudvalget i Region Midtjylland. I musik kan der udvikles gode partnerskaber. Vi har i Silkeborg kulturklasser, der er et fast samarbejde mellem musikskolen i Silkeborg (Den kreative skole) og nogle folkeskoler. Det foregår på den måde, at musikskolelærerne underviser sammen med folkeskolens musiklærere i nogle længerevarende forløb, så eleverne lærer at håndtere et instrument til en start. Musiklærerne på skolerne kan jo ikke undervise i alle instrumenter og det giver et fællesskab mellem lærere og musikskole. Det er vigtigt at musikskolelærerne ikke blot overtager undervisningen, men at de underviser sammen. Det er en gevinst for skolen og det giver musikskolen i rigtig god mulighed for at vise mulighederne på musikskolen frem. Kommunen har også set de gode perspektiver og støtter det økonomisk. Faktisk har kommunen afsat lidt flere penge til samarbejdet i år.

Lars Ustrup: Der er også etableret et samarbejde mellem den kreative skole og læreruddannelsen i Silkeborg.

Lise Nygaard Markussen: Viborg-modellen "kulturspor", hvor Læreruddannelsen i Skive også er med, arbejder ud fra en tanke om, at eleverne skal møde kulturen uden det fokus på præstation, man ellers ser i mange sammenhænge. Det er et boost for de kreative fag.

<https://viborg.dk/om-kommunen/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/2-25-mio-kr-til-boerne-kultur-i-skive-og-viborg-665701752504161/>

Stefan Møller Christiansen: Det er vigtigt at formidle budskabet om den nye master i musikpædagogik til alle kommuner. Det skal jeg også nok hjælpe med.

15.50-15.55

Punkt 6 – Møder i 2022

Sagsansvarlig: SMC

Journalnr.:

6/7

Bilag

Bilag 6 - Flerårig dynamisk årsplan Uddannelsesudvalget 2022-2026.docx

Sagsfremstilling

Kort drøftelse af steder og temaer på kommende møder.

Referat

Den dynamiske årsplan blev præsenteret og de næste to mødedage 11. maj og 29. september blev fastlagt. D. 11. maj regner vi med at mødet holdes på en skole i Region Midtjylland og mødet d. 29. september bliver holdt i Nørre Nisum med mulighed for at deltage i Uddannelsesdebatten, der løber af stabelen d. 29. og 30. september. Møderne vil blive indkaldt i kalenderen snarest.

15.55-16.00

Punkt 7 – Evt.

Sagsansvarlig: SMC

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

Referat

Kathrine Bachmann Salling: Dette er muligvis mit sidste møde, da der snart skal være ny-udpegning af vores repræsentant til uddannelsesudvalget i Aarhus. Jeg vil blot sige tak for nu. Det har været meget givende at tale om læreruddannelsen på dette niveau.

Stefan Møller Christiansen: Mange tak for din tid her i udvalget, hvor du har været meget aktiv og det er virkelig vigtigt for uddannelsesudvalget, at I repræsentanter for de studerende går ind i dette arbejde. Jeres perspektiver er vigtige at få med.